

ΑΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΟ

ΤΗΣ Δρ ΒΕΝΕΤΙΑΣ ΚΟΥΣΙΑ

Η ζωή μας καθημερινά είναι γεμάτη από συζητήσεις. Συζητήσεις επιτυχημένες, καθώς και συζητήσεις που πήγαν στραβά και απομακρύνθηκαν από την επίτευξη του στόχου τους. Συζητήσεις κατ' επίφαση, γιατί ήταν παράλληλοι μονόλογοι, συζητήσεις που κατέληξαν σε χάος ή παρέμειναν στο επίπεδο του τσακωμού και δεν προχώρησαν σε αληθινή σύγκρουση (επί των αξιών) πριν επέλθει η «κάθαρση». Άλλες πάλι παρέμειναν χλιαρές και δεν κατάφεραν ούτε να κινητοποιήσουν ούτε να εμπνεύσουν τους συμμετέχοντες, ακριβώς επειδή έτρεμαν τις παρενέργειες μιας σθεναρής αλλά υγιούς αντιμετώπισης.

Δεν υπάρχει εξ όσων γνωρίζω εγχειρίδιο που να διδάσκει τους συμμετέχοντες του διαλόγου πώς ακριβώς πρέπει να φερθούν ή τι ακριβώς πρέπει να αναφέρουν και ποια στάση να κρατήσουν. Συχνά γίνεται εκ των υστέρων μία αποτίμηση -όσοι έχουμε τη συνήθεια να προβαίνουμε σε απολογισμούς- σχετικά με το τι πήγε στραβά και τι δούλεψε (εκτός βέβαια από την τύχη και τον από μηχανής θεό!). Κι αυτό συμβαίνει σε όλες μας τις σχέσεις: επαγγελματικές και προσωπικές, στον ιδιωτικό και στον δημόσιο διάλογο.

Ιδιαίτερα στον κοινωνικό διάλογο, προκειμένου να γίνει αποτελεσματικότερος, χρειάζεται να καταβάλλουμε μεγαλύτερη προσπάθεια, έτσι ώστε οι ζωές μας να βελτιώνονται και όχι να χειροτερεύουν μετά από κάθε προσχηματικό ή εικονικά αρμονικό διάλογο. Και δυστυχώς έχουμε όλοι κάποια εμπειρία από διαλόγους, συζητήσεις και διαπραγματεύσεις που καταλήγουν σε απογοήτευση. Ας μην επαναπαυόμαστε με τη σκέψη ότι την επόμενη φορά θα τα πούμε αλλιώς, γιατί η «επόμενη φορά» μπορεί να μην έρθει. Η κάθε συζήτηση επηρεάζει τη ζωή μας και η σωστή στιγμή είναι τώρα, γιατί η κάθε συζήτηση και ο κάθε διάλογος είναι σημαντικός.

Από την εποχή του Ομήρου, το «ομίλημα» σήμαινε την επαφή. Και η «ομίλις» σήμαινε τη διπλωματική επαφή, και, τέλος, το «ομιλώ» και «εξομιλώ» σήμαινε ζω με κάποιον, δημιουργώ σχέσεις. Ακόμη και σήμερα η σημασία της λέξης «ομιλία» περιλαμβάνει την έννοια της εταιρείας, της σχέσης και της συναναστροφής. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζεται, ώστε να τονίσουμε ότι οι λέξεις χρησιμοποιούνται για να επικοινωνήσουμε, αλλά δεν θα καταφέρουμε ποτέ να μπούμε στην ουσία των σκέψεων και των συναισθημάτων των άλλων (ενσυναίσθηση) αν μόνο απλά τις εκφέρουμε. Ας ξεκινήσουμε συμφωνώντας σε έναν κοινό κώδικα: χρειάζεται να αντιλαμβανόμαστε το νόημα που ο καθένας μας στερεοτυπικά τοποθετεί σε κάθε λέξη, ειδικά όταν πρόκειται να εκπροσωπήσουμε μεγαλύτερες ομάδες πληθυσμού στις συζητήσεις και τις διαπραγματεύσεις. Και επίσης όταν αυτές οι ομάδες εκπροσωπούν διαφορετικές κοσμοθεωρίες, αντιλήψεις, σκοπούς και στόχους μέσα σε ένα ολοένα και πιο διευρυμένο και διαφοροποιημένο πλανήτη. Πώς θα αποκτήσουμε συμπεριληπτική κουλτούρα, αν δεν κατανοήσουμε τις έννοιες πίσω από τις λέξεις που λίγο πολύ χρησιμοποιεί ο καθένας μας για παρόμοιους λόγους;

Οι ειλικρινείς και έντιμοι διάλογοι βοηθούν στην επίλυση των διαφορών ζητημάτων με ταχύτητα, διαφάνεια και υπευθυνότητα. Η φλυαρία, ο επικριτικός τόνος, η υποκρισία και άλλες τοξικές συμπεριφορές δεν έχουν καμία θέση στον αποτελεσματικό διάλογο.

Στην αγορά εργασίας και στο πεδίο της απασχόλησης, η Ελλάδα χρειάζεται να κάνει βήματα μπροστά με τολμηρό και συστηματικό τρόπο, ώστε να απεγκλωβιστεί από τις ιδεοληψίες του παρελθόντος, που μερικές φορές έχουν μετατραπεί σε αγκυλώσεις, κι ας δίνουν πολλές φορές την ψευδή επίφαση του «προοδευτικού». Αυτές οι στρεβλώσεις μάς κρατούν πίσω όχι μόνο στις διεθνείς αξιολογήσεις, τις οποίες συμβουλευονται οι επενδυτές, αλλά και από μια πραγματικά ανταγωνιστική αγορά ανάλογη της μεγέθυνσης του ΑΕΠ μας.

Με γνώμονα τα παραπάνω, και έχοντας ως εφόδιο τη μακροχρόνια ενασχόλησή μου σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, θεώρησα το Γλωσσάρι ως ένα χρήσιμο εργαλείο για όλους, για μια κοινή αρχή. Το Γλωσσάρι αναφέρει και αποσαφηνίζει τους όρους συνοδευόμενους από έναν σύντομο δικό μου σχολιασμό ως απόσταγμα τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και της πρακτικής σε πολλά επίπεδα, πάντα με σεβασμό προς τον αναγνώστη.

Πώς να συνομιλήσουμε και να καταλήξουμε σε κάποια κοινά συμπεράσματα όταν το περιεχόμενο των λέξεων εξαρτάται από τις ακλόνητες πεποιθήσεις μας και τις σκέψεις μας; Αν δεν ταιριάζουν οι σκέψεις μας, πώς θα ταιριάζουν οι λέξεις μας; Και πώς θα συνεννοηθούμε εφόσον είμαστε διαφορετικοί; Ας είναι το Γλωσσάρι αυτό ένα πρώτο γεφύρωμα της διαφορετικότητάς μας.